

Lite kulturhistoria

I början på 1800-talet dikades kärret ut för att öka på åkerarealen. De forna dikena kan fortfarande skönjas i kärrets centrala delar. Halvmeterdjupa hålor i kärrets mittparti vittnar ännu om att man tidigare grävt upp kalkhaltigt sediment som användts till jordförbättring på åkrarna. I början av 1970-talet höjdes vattenståndet en halvmeter för att gynna kärrets fågelliv.



Smådoppingen och *svarthakedoppingen*: två sällsyntheter i kärret.

Kärrets skötsel idag

Uppgrundning, ökad näringsrikedom och igenväxning är naturliga åldringsprocesser i sjöar och kärr. Dämning och konstant vattennivå kan påskynda åldrandet. Numera regleras därför vattenståndet (högvatten på våren och lågvatten på sensommaren) för att efterlikna naturliga årstidsväxlingar så att igenväxningen motverkas och vattenspeglarna hålls öppna. Kor och hästar betar runt kärret för att bevara strandängarna i gott skick.

Dammsnäcka



Text och bild: Sven Ankar

Tryck: Uppsala kommuns tryckeri 2003

Välkommen!

till Dalkarlskärret en liten oas för fåglar och naturälskare. Här kan Du

- * studera fågellivet från de två fågeltornen
- * beundra sländors flykt
- * koppla av i grönskan och på hällarna
- * njuta av din matsäck kring borden
- * ta en 1,2 kilometers promenad runt kärret



Här finner Du Dalkarlskärret

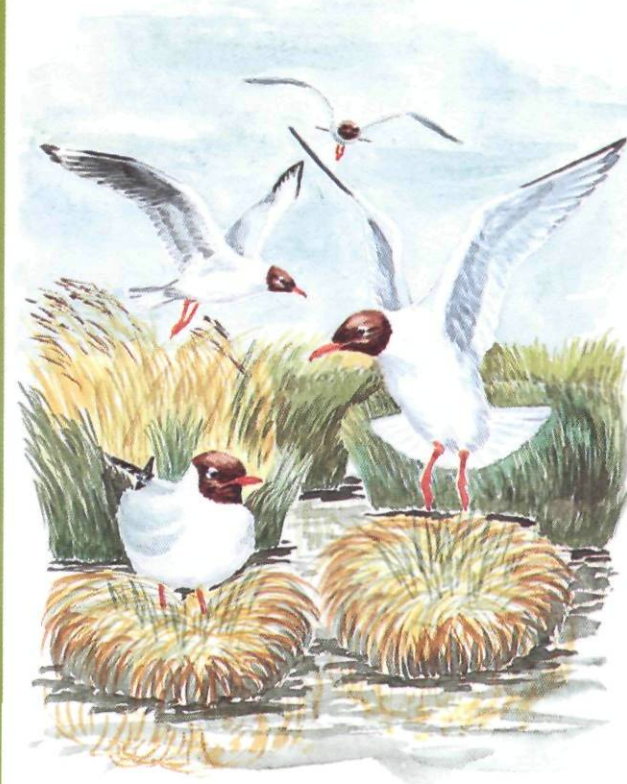
Från Uppsala centrum till kärret är det omkring 1 mil. Man kan antingen ta Enköpingsvägen (väg 55) och vika av åt vänster mot Uppsala Näs eller åka förbi Gottsunda och fortsätta mot Lurbo.

Frågor och synpunkter?

Hoppas du uppskattar kärret! Vi gör det. Hör gärna av dig till oss om du undrar över något.

En folder från
Uppsala kommun, Fritids- och naturkontoret
753 75 Uppsala, vx1. 018-727 00 00
www.uppsala.se

Dalkarlskärret



Ett
litet
fågelparadis



Kärret

Kärret är ungefär 10 ha stort och mindre än 1,5 m djupt. Det får sitt vatten från en landyta på endast 0,8 km². Vid vägen avvattnas kärret av ett dike som en gång varit en bäck.

Dess botten består underst av ett 3 m tjockt lerlager från istiden. Ovanpå detta ligger ler-gyttja som avsattes då kärret var havsbotten och överst vilar ett 1 m tjockt lager av kärrtorv som bildats då kärret blivit en sötvattenssjö. Kärrets avsnörning från havet inträffade för ca: 4000 år sedan.

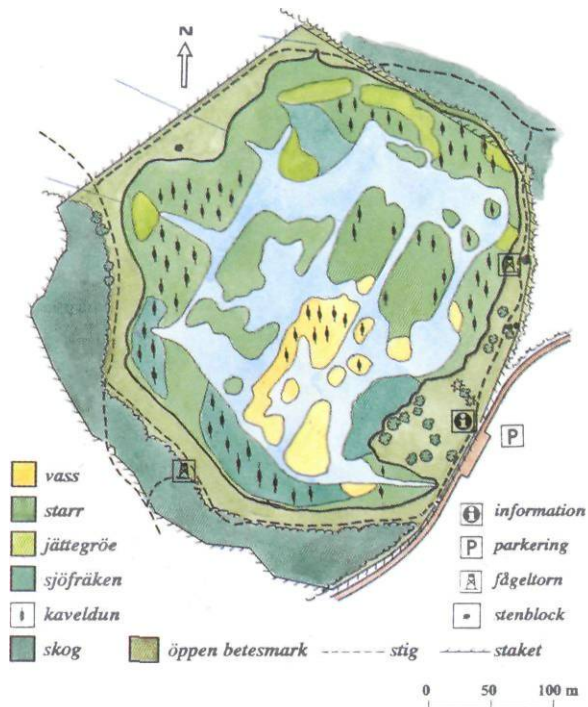
Gäddnate: vanlig flytblads-växt på de öppna vattenytorna.



Växtligheten

En fuktäng med tuvtåtel övergår på kärrets västra sida i starrbälten. Bältena är som störst i norra och västra delen av kärret. Där växer bl.a. flaskstarr, vasstarr och jättegröe. Kraftiga sjöfräkenruggar vajar i de södra delarna. I kärrets mitt finns vasstråk blandade med kaveldun och igelknopp och "öar" av flytande rotfilt bevuxna med nickskära. De öppna vattenytorna täcks sommartid till stor del av flytbladsväxter, främst gäddnate. Undervattensväxter, t.ex. vattenbladdra, förekommer sparsamt i kärret.

Sjöfräken



Djurlivet

Kärret har ett rikt fågelliv. Kommunens största skrattnåskoloni har häckat här - som mest över 1000 par. Kolonin erbjuder skydd för ovanliga arter som svarthake- och smådopping. Doppingungars och små andungars föda utgörs främst av mindre vattendjur (fjädermyggs-larver, nattsländor, husmaskar, vattenskinbaggar, snäckor m.m.). Doppingar och dykänder, som knipa och vigg, håller fast vid att äta vattenkryp även som vuxna medan simänder, t.ex. gräsand och kricka, alltmer övergår till att äta växtdelar och fröer när de blir äldre.

Skräddarna är vattenskinbaggar som jagar föda på vattenytan.



Krickan: vår minsta simand tar sin föda främst bland växter på och strax under vattenytan.

Knipan tillhör dykänderna dvs dyker för att hämta födan under vattenytan.

Rudan är en överlevnadskonstnär som övervintrar nergrävd i dyn. Den är allätare och tar liknande föda som dopping- och andungarna varför man tror att den kan minska ungfåglarnas chanser att klara sig. Ett tidigare förslag finns därför om att utrota rudan bl.a. genom att torrlägga kärret. När rudan inplanterades är oklart. Den är ett byte för gästande hägrar och fiskgusar.



Vasstarr



Flicksländorna är vanliga vid kärret. Deras larver är rovdjur och vattenlevande.